

Пресова конференція в головній квартири IPO

(Від нашого спеціального кореспондента)

Гайдельберг. Союз ДП преси, репрезентанти, що об'єднує всі ліцензовані часописи і журналі ДП розіслав циркуляр своїм членам: на 3 грудня вислати кореспондентів у Гайдельберг на пресову конференцію IPO. Пресова конференція 3 грудня дала нам вперше можливість безпосередньо говорити з особами, від яких залежить доля нас усіх. Цілих 4 години журналісти ДП атакували найвищих представників IPO — директора п. Едвардса, п. п. Деплінера, Грінса і панну Трімбл — своїми запитами, так що їм часто нелегко було дати відповіді. Надалі щомісяця буде відбуватися така пресова конференція. Безпосередній контакт і розмови поможуть усунути багато непорозумінь між IPO і скітальцями.

Конференція стояла під знаком нової перевірки ДП, що має відбутися. Кілька разів нам повторено і просили нас вияснити нашим читачам, що це не скрінінг, тільки збирання статистичних даних, отже справа, що вийде тільки нам усім на користь, ще улегшить виїзд в інші країни. Кожна країна що приймає іммігрантів, хоче мати якнайточніші дані про людей, яких вона приймає. Багато з нас отже буде заскочено запитами, що їх ставлять. Але наявіть в Америці, як хотіть попасті на якесь службу, мусить відповісти на цілу низку питань. Правда, під час цього нового перепису можуть когось також позбавити допомоги IPO. Так, але це в інтересах інших, що такої допомоги застосовують. Статут IPO, як відомо, досить ліберальний. Він признає допомогу не тільки силою вивезеним на роботу, як це було в УНРРА. Він дає охорону також емігрантам, що наслідком переслідувань мусили покинути рідний край. IPO не дає допомоги коляборантам, «квіслінгам», німецьким агентам та кримінальним елементам. На запит, чи ті, що примусово були взяті до війська, мають право на поміч IPO, п. Деплінгер відповів, що так.

Хто поїде найкорішче?

Під час конференції журналісти ДП хотіли всячими способами довідатися від представників IPO, чи в першу чергу пойдуть з Німеччини чорноробочі, і чи не старатимуться інтелігенцію лишити на місці. Відповідь на це була така: IPO — невтральний чинник. Вибір людей залежить виключно від держав, що приймають іммігрантів. А там бував різно, напр., Венецуела вимагала від інженерів оригінальних дипломів. Швайцарія бере з американської зони 100 сестер для лікарень з дипломами, зокрема тих, що належали до міжнародної організації сестер.

Хто приймає?

Приймають держави, члени IPO. Чотири з них не мають означеній квоти, так що туди може йти і більша кількість людей. Ці чотири держави — Англія, Франція, Бельгія і Голландія. Інші держави згоджуються брати людей чи то на квоти, що в них існують, чи то дають згоду на означену кількість людей. Напр., Бразилія още згодилася взяти 5000 осіб. Сама нова реєстрація уможли-

вить скоріше імміграцію, бо через неї IPO буде мати статистичні дані і про родинний стан скітальців. Дотепер записували тільки поодиноких осіб. При новому переписі можна буде знати, хто скільки має членів родини, що будуть хотіти їхати разом.

Під час конференції кур'єр із Женеви привіз відповідь на протест балтійців у Женевській центральні IPO. Балтійці вимагали припинення нової перевірки, у відповіді говориться також, що це не є «скрінінг», а збирання статистичних даних. Це буде перша солідна реєстрація віткачів. Якщо когось мають позбавити допомоги IPO, то це зроблять тільки після особистої розмови з ним відповідного урядовця. Окрім того, є ще ціла система апеляції, якщо хто відчував би, що йому є кривда. Однак завдання нового перепису, не устійнення тих, що мають право на підтримку IPO, а збирання статистичних даних. Формуляри при переписі виповнюються англійською та німецькою мовами. Кожна національна група призначить своїх довірених людей, що помогатимуть тим, що не знають цих мов.

Богдан ФЕДЕНКО.

Панамериканська Українська Конференція

Постійний кореспондент УПІС з Нью-Йорку повідомляє:

18. 11. 1947 о год. 10. хв. 30 в Нью-Йорку почала наради перша Панамериканська українська конференція представників зорганізованого українського громадянства З'єднаних Штатів Північної Америки, Канади, Бразилії, Аргентини, Парагваю й Уругваю.

На конференції прибули: від Українського Конгресового Комітету Америки — С. Шумейко, Д. Галичин, С. Гранівський, Л. Добрянський, В. Катамай, О. Лотоцька, Л. Мишуга, Е. Піддубицький, Е. Рогач, Л. Пеленський, М. Чубатий; від Комітету Українців Канади: о. д-р Кушнір, о. С. Савчук, Т. Дацьків, В. Косар; від Т-ва Прихильників Української Культури в Бразилії — о. Н. Іванів, І. Горачук; від Репрезентативного Комітету Українців Аргентини, Парагваю й Уругваю: І. Грекорашук і А. Білопольський.

Конференцію відкрив о. д-р Кушнір, 30 голова Українського Конгресового Комітету Америки Степан Шумейко.

До Президії конференції одноголосно обрано: о. д-ра Кушніра-головою, заступниками голови: О. Лотоцьку, І. Горачуку, і І. Грекорашку, секретарями: Е. Піддубицькою та В. Гультає.

Голова конференції о. д-р В. Кушнір, накреслив образ життя українців Канади перед 50 роками й тепер.

Від імені бразилійських українців доповідали о. М. Іванів та І. Горачук, від українців Парагваю й Уругваю промовляли І. Грекорашук і А. Білопольський. Доповідями делегатів поодиноких країн закінчено першу частину нарад конференції.

Другу частину нарад першого дня конференції розпочали прийняттям політичної декларації, виробленої УКК, після якої розпочався цикль рефератів.

Перший реферат виголосив проф. М. Чубатий на тему: «Українська справа сьогодні». Далі йшли: о. С. Савчук «Основи суспільної економії», д-р Т. Дацьків: «Наши політичні засади», д-р Л. Мишуга: «Панамериканська українська допомога визвольним змаганням українського народу», інж. В. Косар: «Проблема одного спільнego українського представництва поза межами України», д-р Л. Цегельський: «Допомога й оборона української еміграції в Європі».

Цього ж дня відчитано ряд привітів. Серед привітів спеціальну увагу звернув привіт від президента Андрія Лівіцького та уряду УНР, що перебуває на еміграції в Європі.

В звязку з конференцією «Нью-Йорк Таймс» з 19. 11. 1947 р. пише:

«Представники організацій, що охоплюють людей українського походження в країнах Північної та Південної Америки, звернулися до Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй з проханням припинити те, що означається, як «умисну політику нарадовиства, яку провадить Советська Росія та її сателіти». Резолюцію, що піддержується також твердження, прийнято вчора після довшої дискусії на першій сесії Панамери-

домості. Не треба боятися цього перепису. Він слугує тільки потребам самих ДП.

Під час конференції кур'єр із Женеви привіз відповідь на протест балтійців у Женевській центральні IPO. Балтійці вимагали припинення нової перевірки, у відповіді говориться також, що це не є «скрінінг», а збирання статистичних даних. Це буде перша солідна реєстрація віткачів. Якщо когось мають позбавити допомоги IPO, то це зроблять тільки після особистої розмови з ним відповідного урядовця. Окрім того, є ще ціла система апеляції, якщо хто відчував би, що йому є кривда. Однак завдання нового перепису, не устійнення тих, що мають право на підтримку IPO, а збирання статистичних даних. Формуляри при переписі виповнюються англійською та німецькою мовами. Кожна національна група призначить своїх довірених людей, що помогатимуть тим, що не знають цих мов.

Богдан ФЕДЕНКО.

ІСТОРІЯ

* Між Росією і Туреччиною почалася «радіо-війна». У відповідь на протитурецькі напади російських редіостанцій Анкара почала висилати протиболішевицькі передачі. Свою першу передачу турецьке радіо присвятило нужді і поневоленню народів Советського Союзу.

* Китайський міністер закордонних справ Ванг заявив, що Китай домагається участі в Лондонській конференції міністрів закордонних справ. Домагання його піддержують США, Велика Британія і Франція. Росія рішуче на це не згоджується.

* Делегація Голландії і Індонезії в присутності комісії ОН постановили припинити військові дії.

* Болгарський «народний суд» засудив на 5 років в'язниці редактора часопису селянської партії Тунева. Туневу закінчилось, що він в своїх статтях закликає населення до повстання проти теперішнього устрою.

* В Софії підписано на 20 років болгарсько-югославський договір взаємодопомоги на випадок війни.

* На 1 жовтня ц. р. в США було населення 144 міл. 708 тис.

* На міжнародному конгресі соціалістичних партій в Голландії представник Голландії сказав: «Сумніваюся, чи можна договоритися до чогось з представниками соціалістичних партій східно-європейських країн, тому що вони не можуть висловити свою вільну, незалежну думку будучи тероризовані комуністами.»

* Слідуючі Загальні Збори ОН в 1948 р. відбудуться правдоподібно в Бельгії.

* Після ухвалення закону проти страйків, у французькому парламенті комуністи оголосили загальний страйк. У Парижі і в різних містах пробували захопити вони владу. В Марсії та ін. містах дійшло до бою між комуністами та військом і поліцією.

* Сов. уряд не дозволяє виїздити з СССР американським громадянам та жінкам, що одружилися з американцями.

* З Америки повідомляють, що уряд СССР має напоготові 480.000 вояків, яких може послати в Палестину, якщо там почнеться війна між арабами та юдідами.

* Німецькі комуністи скликали в Берліні 6. 12. «Народний Конгрес», щоб вимагати єдності Німеччини, центрального уряду, підбіситу і демократії. На Відкритті були советські старшини.

«Відгук» на поділ Палестини

В Н-Ульмі є два табори — магометанський та юдідський. Цими днями у звязку з постановою ОН про розподіл Палестини, на арабську і юдідську частини між мешканцями цих таборів на вулицях міста виникла бійка. Є поранені і вбиті.

Політичний огляд

МИРОВИЙ ДОГОВІР З НІМЕЧЧИНОЮ

На конференції міністрів закордонних справ у Лондоні поставлена справа мирового договору з Німеччиною. Американський міністер Маршалл дав пропозицію, щоб у майбутній німецькій конституції був внесений додаток про узгодження законів Німеччини з постановами мирового договору. Молотов демографічно виступив «в оборону Німеччини», заявивши, що Маршаллові пропозиція була б, «незносним пониженням» для німецького народу.

Маршалл зазначив, що в його пропозиції немає ніякого пониження для німецького народу. Він хотів цим охоронити перед Пізняшими демографічними нападами в Німеччині тих німецьких представників, що муситимуть мировий договір підписати. Молотов настояв на тім, щоб до заключення мирового договору з Німеччиною був утворений німецький центральний уряд. Маршалл відповів, що це не обов'язково має бути: на мировій конференції будуть вислухані або представники німецького центрального уряду, якщо такий утвориться, або делегати окремих німецьких країн. Французький мініster Віло не дав своєї згоди на утворення центрального німецького уряду.

Америка

Щоб спинити натиск советської пропаганди на західну Європу, американський уряд висі рішення сенату закон про негайну допомогу Франції, Італії та Австрії на суму 597 міл. доларів. Ці країни повинні дати такі зобов'язання Аме-

риці: 1. допустити до себе представників американської преси та радіослужб; 2. до кінця березня 1948 р. дати відомості про розподіл постачання для звіту американському конгресові. Після ухвалення цього закону палатою репрезентантів він буде затверджений през. Труменом. Ті країни, що одержать американську допомогу, повинні будуть всі одержані товари означити за американські, щоб споживачі знали, відкіль приходить допомога. В Америці сподівається, в звязку з допомогою для Європи, зросту цін на товари та інфляції. Це може вимагати вміщування уряду в американське господарство.

Палестина</b

УСІОТГ СВІТУ

МІЖНАРОДНА БРИГАДА

На Балканах організовується міжнародна комуністична бригада. У Франції і Італії відбувається набір і організація з тим, що в разі потреби можна буде їх ужити на місці. У Франції є тепер зорганізованих 5 бригад, кожна по 3000 людей: — французи, еспанці, поляки, югослав'яни, болгари і росіяни. Після політичного і військового вишколу добровольці переходять через Італію до Албанії і Югославії.

Створено також осередки набору до бригади в Італії, де є багато колишніх німецьких полонених. Цих бригад в Італії є 7 по 3.000 людей. В двох летунських вишкільних таборах, яких командантами є колишній майор німецького летунства, учасниками курсів є 2 чехів, 5 поляків, 4 італійців, 4 французів, 3 еспанців, 2 румуни і 1 азербайджанець.

ЗАКОН ПРОТИ СТРАЙКІВ У ФРАНЦІЇ

Прем'єр Шуман просить від парламенту уповноважень на 6 місяців для боротьби проти страйків і саботажів. Новий закон передбачає найвищу кару для саботажників до 5 років в'язниці. Бодночас Шуман вимагає дозволу на покликання вояків, які будуть підпорядковані міністерству внутрішніх справ. Комуністи в парламенті проти цього закону гостро запротестували. Шуман тоді до них сказав: «Я кажу вам прямо, що це ваша ціль робити в країні неспокій, щоб самим прийти до влади». Після 27 годинного засідання урядову пропозицію ухвалили. Негайно після цього уряд по-клікав 80.000 запасних вояків і змобілізував дальші поліційні сили. У Франції тепер під зброєю 540.000 вояків. 50.000 вояків післано на охорону залізничних колій. 29 листопада поліція зайняла приміщення комуністичного часопису «Люманіте» і сконфіскувала всі числа часопису... До кінця листопада арештовано 324 саботажників, з яких частина була приналежна до армії чужих держав.

КАНАДА БЕРЕ 17.000 СКИТАЛЬЦІВ

Міністер реконструкції Ц. Д. Гов заявив в Гемилтоні, Онт. 3-го жовтня, що Канада прийме 17.000 скитальців і спрощадить їх так скоро, як лише зможе.

КЛОПІТ З ПОЛЬСЬКИМИ ДОРОГОЦІНОСТЯМИ

Польський міністер в Канаді, д-р Альфред Федеркевич, заявив минулого листопада, що польські дорогоцінності, переховувані в Канаді, пропали. Недавно ще преса в Польщі запротестувала проти Канади, що нібито канадський уряд не хоче видати польських історичних пам'яток. Ці пам'ятки склада-

лися з килимів, що були спеціально вироблені для короля Жигмента-Августа в 16-му столітті, манускриптів Шопена (славного композитора), дорогих каменів. Ці дорогоцінності були спочатку сховані в будинках канадського уряду, а пізніше їх перенесено до банку «Монреал» в Оттаві і до двох монастирів — один в Оттаві, а другий в Квебеку.

Федеркевич заявив, що тільки одну третину дорогоцінностей звернено Польщі. Решту — 36 куфірів — передано з монастирів одному незнайомому чоловікові, що якимсь невиясненим способом подав правильне гасло — «Пресвята Діва Ченстохова».

Прем'єр Канади Макензі Кінг сказав, що канадський уряд не почувався відповідальним за польські дорогоцін-

ності, бо вони передержувалися в приватних скованках.

Федеркевич надалі вірить, що пам'ятки переховуються в обох монастирях, і заявив минулого травня, що він уживе судових заходів, щоб ці дорогоцінності розшукали.

КІНЕЦЬ ПРИВІЛЕЯМ ДЛЯ ОРДЕНОНОСЦІВ

Верховна Рада ССР видала указ, в якому говориться: «Ідучи назустріч проханням великого числа нагороджених орденами і медалями ССР, про відкликання теперішніх привілеїв для орденоносців, а щоб всі ці засоби — платню — передати на будування і розвиток народного господарства в ССР».

Президія Верховної Ради ССР постановила: 1. Відкликати від 1 січня 1948 р. а) всікі грошеві виплати за ордени і медалі; б) право безоплатної їзди для нагороджених орденами і медалями ССР за місциною і водними шляхами, право безоплатної їзди трамваями у всіх містах ССР і привілеї щодо оплати за мешкання для нагороджених орденами і медалями ССР.

З українського життя

УКРАЇНСЬКІ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЬЮ-ЙОРКУ І ФІЛАДЕЛЬФІЇ

З нагоди панамериканської української конференції, що відбулася 18—21 XI ц. р. в Нью-Йорку і Філадельфії, були організовані величні українські маніфестації. Маніфестація в Нью-Йорку 22-XI увечері в Купер-Юніон.

Українських представників американських країн, що зайняли місця на сцені, зібрані привітали гучними оплесками, після цього виступали промовці п. С. Шумейко сказав про завдання панамериканської української конференції та висловив глибоку віру в перемогу української ідеї, прочитав листа сенатора Сміта, що про українських емігрантів висловився так: «Вони ніза що в світі не вернуться до Советів, але пішки підуть у вільну Україну».

Галичин підкреслив велике значення панамериканської конференції та згадав про УПА, що викликало бурю оплесків. Висловив також віру, що українці в цілому світі зрозуміють вагу історичної хвилі, об'єднаються і спільними організованими силами здобудуть волю для своєї батьківщини.

О. д-р Кушнір сказав, що час маніфестації і протестів пройшов і що сьогодні вже треба, діяти, треба об'єднати всі українські сили, зліквідувати всяки розходження й розбіття та всю енергію скерувати на допомогу Україні. За єдиність прямовляли інж. Коскар з Канади

О. Іванів з Бразілії, та інж. Д. Андрієвський (Європа).

Він сказав: «Хоч українська еміграція в Європі — найкращі сили України — сто-

ять перед грізою небезпекою і перші можуть впасти жертвою нової світової заварюхи, але вони з повною відповідальністю думають про майбутнє, і для загальноукраїнської консолідації вже зроблено і робиться дуже багато.

Найбільший ентузіазм у зібраних викликов виступ відомого проф. Маннінга, автора «Історії України», за яку погрожують йому большевики. Він сказав, що панамериканська конференція в Ріо-де-Жанейро об'єднала всіх американських в боротьбі за світовий справедливий мир, а українська конференція представників всіх земель Америки, де живуть українці, об'єднає всі українські сили для визволення України. Він вірить, що в організації Об'єднаних Націй замість московського висланника, що говорить від України, буде справжній представник українського народу.

УПІС

РОЗОЛЮЦІЇ УХВАЛЕНИ НА ВІЧУ УКРАЇНСЬКОЇ ДОПОМОГОВОЇ МІСІЇ

Ми, канадські українського і роду, в місті Винніпегу, зібрані на масовій вічі в день 28 вересня 1947, після вислухання детальних звітів членів Української Допомогової Місії в справі українських скитальців, яка працювала на континенті Європи через поверх одного року оцім заявляємо.

1. Ми глибоко й щиро оцінюємо зуспільну акцію уряду Злученого Королівства (Британії), які він досі піднімав, щоби улегшили велике терпіння цих бездомних людей і нещасних жертв

війни в Європі. Велика Британія більше як котра інша держава в світі, сьогодні, помимо тих незвичайно трудних проблем, яких вона сама мусить поборювати в наслідок війни, отворила свої брами ширше, як котра інша країна в світі, виявляючи тим свої високі і найбільші гуманітарні засади. На основі широкознаного вже і постійно поширюючогося «Вестадрабо» пляну, поверх стосується європейських жертв війни перевезено до Британії. В недалекі часи близько 200.000 інших мають бути рекрутовані з американської зони Німеччини. Уряд Злученого Королівства взяв на себе і несе всі адміністраційні й матеріальні відповідальності скитальців в британських зонах Німеччини і Австрії на основі угод зроблених з новоствореною «Інтернешнел Рейфюджі». Уряд Британії був першим, що підписав чартер ІРО без застережень, і від тоді постійно ніс провід у всіх зусиллях в імені скитальців і бездомних осіб в Європі. Між цими нещасними жертвами війни є поверх 200.000 українців, в которых будучності ми, як громадяни цієї країни, є дуже заінтересовані і зібрані сьогодні тут на цім вічі, висловлюємо публично свою відчіність і оцінення Уряду Його Величества і народові Великої Британії за їх провід, якого вони вже виявили й далі виявляють в цій величезній повоєнній проблемі.

2. З цею нагодою закликаємо наш канадський уряд до зроблення всяких можливих зусиль піти слідами британського уряду. Ми вповні оцінюємо ті оповіщення, які вже були зроблені відносно спровадження близьких рідних та кількох інших класів іммігрантів, котрі можуть бути тепер впущені до цієї країни, між якими є багато наших близьких рідних. Однак ми відчуваємо, що проволікання є неоправдане навіть і найбільше трудними обставинами. Ми, отже, напираємо на свій уряд, щоб він помірив іміграційну програму, і улемшиши приїзд сюди тих, котрі вже заслуговують на в'їзд. Ми також підносили, щоби уряд віднісся багато цікіше до справи іміграції скитальців і бездомних осіб, беручи під спеціальну увагу теперішні медичні норми й правила, які прожили поверх два роки в таборах в дуже тяжких умовах.

3. Ми висловлюємо оцінення і глибоке вдовolenня відносно нашої домінільної Екзекутиви Комітету Українців Канади і Фонду Допомоги за післання за море Допомогової Місії, щоби помогти британським, американським і французьким властям та нашим рідним в Європі нещасним жертвам війни, і рівночасно закликаємо центральний комітет і всіх канадських українського походження продовжувати та збільшувати морально й матеріально зусилля, щоби розвязати цю дуже серйозну повоєнну проблему скитальців і бездомних в Європі.

Л. ЧИКАЛЕНКО

Осінь 1919 року

8)

(Уривок споминів)

Стоять вози, деякі з скорострілами похідні кухні, і все, як у всякої військової частини. Перейшовши подвір'я навскось, увійшли ми в невеличкий садочок, що був перед ганком господи, і попрохали у козака, що стояв там до повісті отаманові, що проїжджаючи люди відуть, його бачити. В цю хвилину вийшов з хати і сам отаман оточений гуртом старшини. Було все готове до виїзду, бо в цей час пролунало три постріли, і весь натовп, що був на подвір'ї, заворушився, загомонів, і на це гасло почали вийдти з подвір'я на вулицю і вози, і кухні, і люди. Серед цього гамуру трудно було говорити про щось, і ми увійшли на пропозицію отамана, в кімнату, де ще не все було складене для від'їзду, і на столі ще стояли склянки та чайники чи то з кавою чи то з чаєм.

Дуже цікаву групу людей уявляв собою штаб отамана, таї сам він був дуже цікавий! Високого зросту, в якомусь темно-синьому жупані, в чорній киреї наопаш надітій, у величезній шапці з серячого хутра, він здавався справжнім забутком якогось 17 століття, коли стояв перед нами на ганку господи. Тепер же сидячи у кімнаті на стільці, спершись руками на стіл і лагідно дивлячись на нас своїми сірими очима, з

кучерявим довгим волоссям, що спускалося йому на чоло, він робив враження хорошого парубка - студента, чи навіть гімназиста старшого класу, що на світі дивиться як на щось ясне хороше, який до всього іде з щирою душою без жадної захованої думки. Розмова, яка очевидно була тільки перервалася в іхньому гурті, як ми владали з отаманом офіційні справи, знову знялася набірочими інколи досить високого тону. Видно було з усого, що не всі вишукають з містечка, що наказові, згідно з яким треба було загонові відходить на північний захід, до Житомира, очевидно, не всі корилися. Видно, в цю хвилину відбувалася в цьому гурті ліквідація попередньої діяльності і початок нової.

Боротба з комуністами скінчилася, а до нової боротьби з добармією, що несподівано для більшості розпочиналась, не всі вчораши приятелі ставились одностайно. Дехто кидав загін, ідучи до дому. Кидав загін, між іншим, і один якийсь енергійного вигляду молодий старшина, що вважав себе не досить нагорожденим за все те, що він дав загонові. Тепер, кидаки його, вимагав від отамана якісь компенсації. Всі мовчки, але уважно прислухались до

дозволити не можна було, і ми з Стасюком, розпрощавшись з своїми співміністрівцями, першим же поїздом поїхали до Кам'янця.

Іхати було досить простором і нічого особливого за всю дорогу ми не бачили і не чули. Чудною фігурою віддався мені один підстаркуватий козак, досить фантастично убраний, правда не в історично-музейному костюмі, а в ультрасучасному тільки в якомусь чудному гіперболічному сполученні і револьверів, і набоїв до них, і біоноклів. Він увесь час оповідав випадковим своїм сусідам по лавці про свої подвиги та не до речі підкреслював свою близькість до Симона Петлюри, згадуючи Головного Отамана досить

Червоне мариво в Японії

(Скорочення з „Нью Лідер“)

Через два роки після капітуляції Японії перетворилася в поле боя ідеологій. Советська Росія виступила проти пляну розвинутого демократії в країні. Вислід цієї боротьби визначить, чи Японія за словами ген. Мек-Артура „ стала міцною твердинею миру чи небезпечним воєнним пляцдармом“.

Конфлікт можуть вирішити лише самі японці. Американці, що добре знають японців, вірять, що коріння японської демократії, хоч і недавно посаджене, дуже сильне і міститься в плодючому ґрунті.

Ген. Мек-Артур зробив майже чудо на протязі першого року окуповані країни. Залишки імперіалізму в Японії були цілком знищені. Шість мільйонів вояків демобілізовано. Воєнних злочинців і їх помічників виганено з усіх галузей промислового життя. Ціла військова економіка переведена на мирні рейки та на працю для союзного репараційного комітету. Одночасно розпочалася відновлення японської довоєнної закордонної торгівлі, що її ціллю стала господарська незалежність країни. Японці з вадією дивилися в мабутнє. Хоч вони були розлучені старим милітаризмом, хоч вони були й голодні, їх запалювали нові ідеї. Вони на половину розуміли, що таке демократія, але вона обіцяла їм волю та мир.

Ген. Мек-Артур запевняє, що духовна революція серед японців не має для себе жодної паралелі в соціальній історії світу. Якщо її дати підтримку і можливість для розвитку, то вона стає, на його думку, більш солідною, ніж усі старі вірування країни.

Нова Японія-де у великий мірі твір Мек-Артура. Як найвищий головнокомандувач союзних сил, він наказав японцям самим провадити „чистку хати“. Його перші розпорядження дали народові Декларацію прав, що гарантували свободу релігії, слова, преси, право на працю і політичні організації. Він запропонував перевести реформу системи народної освіти, обійтися землю визнаваним дрібним селянам-орендарям, наказав негайно розпустити родові монопольні компанії, що контролювали більшу частину національних багатств Японії. Розвиток сильної незалежної демократичної Японії викликав ворожнечу Советського Союзу.

Після капітуляції японські керівники, знайомі з демократичними принципами, повільно відходили від того параліжу, що до нього їх довів тоталістичний режим. Але інші провідники, спеціально треновані для цього випадку, вже були під рукою і повільзали з усіх щілин. Звільнення політичних в'язнів поновило діяльність групи комуністичних доктринерів. Через кілька місяців японська комуністична група, очолювана вишколеним у Москві Санзо Носака, була ре-патрійована з Сіану, — столиці Червоного Китаю. Внаслідок цього комуністи захопили контроль над новим японським робітничим рухом, радіо та пресою.

На протязі першого року більшість великих щоденних газет в Токіо та Осачі та багато менших провінційних видань різко повернули наліво. Робітники й службовці трьох найбільших столичних газет вигнали власників і редакторів, на підставі того, що ті — „воєнні злочинці“, та захопили контроль видавництва в свої руки.

Комунисти створили сильну видавничу спілку, що контролювала раціонування паперу і, таким чином, мала право життя і смерти над усіма часописами й газетами.

Багато з „попутників“ в американському військовому управлінні підтримувало комуністів. Коли ген. Мек-Артур дівідався про справжню ситуацію, то раціонування паперу передав у більш відповідні руки. Ті американці, що помогали комуністам, були відслані додому, а всім японським видавцям прочитано сурова лекція про права й обов'язки вільної преси.

Не вважаючи на свою пропаганду, комуністи потерпіли повну поразку на перших японських вільних виборах. На перше місце вийшли консервативні партії, за ними соціал-демократи та кооперативна партія (помірковані соціалісти) і на останньому місці комуністи (5 місць з 560).

Але це не послабило комуністичної пропаганди, навпаки, Москва кинула ще більше грошей на цю справу.

Сьогодні японці живуть під тиском Москви, що постійно виражається у двох площинах; відкрито через Союзну Раду в Токіо та таємно, через агітацію та підбурювання японських народних мас.

ССРС має в Японії величезну дипломатичну місію, коло 500 осіб (Ціла британська імперія задоволяється штабом в 32 чол.). Їх завдання — саботувати працю військового управління. Російське радіо з Сибіру передає щоденно на коротких хвильах жорстоку критику японського уряду та американської військової влади. Ця пропаганда доходить до народу й розповсюджується на всіх перехрестях.

Всі напрямки або люди, незгідні з комунізмом, обвинувачуються, як реакціонери та військові злочинці. Місячник „Советська культура“ в Токіо запевняє своїх читачів, що там „низькі ціни на все, великі заробітки і скільки завгодно усіх товарів“. Щоб голодні й безробітні японці не прогавили „мораль“, вона спеціально подається в кожній з передових статей. „Відбудова Японії ніколи неможлива в умовах існування анархії виробництва, в умовах капіталістичної системи. Японія мусить наслідувати советський досвід“.

В Токіо і старій культурній столиці — Кіото існують десятки комуністичних шкіл. Ними керують комуністи, вищколені в Москві та Сіані; учні повинні стати керівниками робітничих та селянських організацій. Їх навчають метод пропаганди, політичної організації і т. д.

Мек-Артур цілком розуміє стан речей, але й далі залишається переконаним, що справжня демократія зможе перемогти бурю. Він застерігає своїх помічників від сильної контрапропаганди, надаючи перевагу „пропаганді за допомогою наочного показу“. Він не боїться лівих, не-комуністів, і часом показуєвав готовість відйти від чисто американського шаблону (наприклад, в своєму відношенні до можливої націоналізації вугільних копалин), якщо ці зміни служитимуть інтересам країни. Він широко оповістив свою думку, що народ, так довго керований крайніми консерваторами, може бути легкою жертвою для країн лівих течій.

Останнього літа анкети показали, що консерватори набагато втратили спідність з часу виборів. Але на цьому виграв майже виключно соціал-демократи в той час, як комуністи виграли частково по деяких місцях. До цього часу соціалісти відкинули усі спроби комуністів накинути ім „єдиний демократичний фронт“. Багато спостережачів дивляться з надією на соціал-демократів як на майбутніх партію, що певною рукою поведе Японію по серединному шляху.

Е певні ознаки, що японці вже бачать суть „советської демократії“. Гіркі спогади про поневірнія під одною диктатурою можуть бути охороною Японії від рабства під другою диктатурою.

Українські робітники в Бельгії

Один із громадян з терену Бельгії пише нам у своїх листах про настійність положення наших робітників, що виїхали на працю до Бельгії. Ось його слова: „Новоприбулих робітників можна поділити на дві групи: а) жонаті і по-важні, б) неповажні та хворі.

Перша група працює солідно, влаштовує своє життя в Бельгії в надії нарешті зажити спокійно недалеко батьківщини, щоб могти ще колися до неї повернутися. Друга група (за війском дійсно хворіх, яких мало), — це авантурники-їноземці. Журнална хроніка поліції — найкращий цьому доказ. Знаходять наших братів п'яних на хідниках і в журналах про це пишуть.

Часто чути і про бійки по каварнях. До цього часу наші люди мали тут добру марку. П'янистували звичайно наші західні сусіди, про яких було та ще й нині є своє прислів'я в устах бельгійців. Тепер і наші головно з сходу брати, готові спричинити зміну на користь наших сусідів. Нашому братові треба дисципліні, бо вірвавшися у країну свободи тратить він глуп. Контроль над нашими була можлива у церкві або у своїй домівці, але, іх тільки 15 частини туди заходить. Отже справа з новоприбулими покищо важка. До комітету не вписуються, до церкви майже не ходять. Розкидані по численних шахтах

та кантинах звичайно в неділю вони засидують по найближчих каварнях та розривкових льокалях. З цієї групи найбільше людей вертається назад у німецькі табори, часто без надуми, мовляв, „праця важка“. Але не менше сюди раніше прибули і видержали та добрілися навіть гарного майна.

Щодо культурно-освітньої справи, то Комітет робить, що може. Добрий успіх в католицькому синдикаті: окрема українська секція з одним платним урядовцем. Це буде т. зв. Спілка Українських Робітників. Вона має перед собою світлу майбутність. Всі початки були й є трудні. Треба сильно дисципліні та залізної волі, щоб видержати на стіці серед так важких та часто несприятливих обставин.

У другому листі піппе цей самий наш громадянин ось що:

У нас йде до крашого. Назагал новоприбулі заспокоюються. Пізнають новий спосіб життя, призываються до нього і починають розуміти, що лише спокійно та чесною працею здобудуть собі краще завтра. Авантурники і п'яниці здебільща повиїздили, а ті, що осталися, проспавши нера з „Іванові хаті“, дещо проходилися, — хоч ще не всі. До комітету горнуться, те саме до синдикату. Але, як з часом зрозуміють від власній шкірі, що їм виходу і рятунку в біді, крім своїх організацій, ніде немає певно прийтися до нас. Філію УДК (комітету) в найстаршому скучній центрі в Ліжкі очолює мір Маріян Дзоба, людина енергійна. Праця виявляється нарадах, театральних виставах, концертах та виступах перед чужинною публікою. В день 1. 11. був у IMCA концерт української групи, в якому брали участь два наші хори та солісти й танкова група. Це все здебільша аматори, бо фахових артистів брак. Синдикат розвивається, хоч і помаленьку, але солідно.

В Ліжкі маємо вже коло 300 членів. Виходить і місячний журналчик в нашій мові, якого перше число уложив свящ. Тетерка, що дуже ідейно в поєднанні з прадю для нашого робітника. Також в органі Комітету „Вісти“ появляється час від часу „Сторінка вуглегонка“. Згадані священик переклав на нашу мову книжечку „Провідник вуглегонка“ з усіма поученнями та вказівками для нашого робітка-вуглегонка. До цеї книжечки доданий самоучок французької мови зі словарцем та найважливішими зворотами, потрібними для робітника у крамниці, тощо.

Поза лимомітне у нашого робітника сворідне втомлення. Не так може прадю, як тою партійною грязиною, що панувала за його побуту в таборах в Німеччині! Кожен бажає тепер влаштовуватися та спокійно жити. Жонаті купують приємно наявність чужинців-бельгійців високою хатиною культурою і чистотою.

Але і в праці на тисячу метрів під землею, чи в хаті, і в дорозі, чи в хвилі задуми, — нестримна тута гнітить серце емігранта за рідним, далеким, поневоленим народом та рідною землею!

I. A.

СВІТОЗАР ДРАГОМАНІВ

Громадська автономія й відбудова Європи

(Принципи етичного пояснення історії)

(Продовження з ч. 46)

На думку А. Гассера, всі ідеології, які засаднично боронять особисту свободу, пішли ліхими шляхами. Він вважає, що клерикалізм, лібералізм і соціалізм кожні мають окрему думку про спосіб, як маси бути впорядкований вільний світ. Прихильтники кожної з цих політичних доктрин загалом гадають, що якщо свободолюбна ідеологія дала жалюгідні наслідки то це тому, що програма їх партії не була здійснена, як слід. Гассер уважає, що всі великі партії, віддалені від комуністичного розуміння держави, побудованої знизу вгору, свою діяльністю сприяли посиленню адміністративного централізму, а також засаді підпорядкування.

А. Гассер докладно розвиває свою дуалістичну концепцію держави: держави сили й держави взаємодопомогою (мутуалістичної). Ані «народне плім'я» первісної Європи, ані грецький «поліс», ані римська «республіка», ані середньовічна «буржуазія», ані британський «комонвелт», ані американська «унія», ані швейцарська «конфедерация» не були штучними формуваннями, заснованими на силі примусу. «Глибоко людська поведінка» в світі громадської свободи спровадженої дієцентрализації забезпечує єдність всякої політичної цілості. В дієцентрализованих комуналістичних ціlostях суверенність належить

цілком незалежними від держави. Це забороняють найважливіші потреби одної нації та її економічного життя. Але дуже треба для дієвої демократизації Європи здійснити дієцентрализовану систему адміністративної автономії, яку вже мають національні держави, побудовані знизу вгору. Це не зустріне непоборних перешкод, як показує приклад Данії, яка перетворила свою авторитарну адміністративну систему в систему комуналістично-громадську. Тє саме було в західніх державах Американської Унії, де федеральному урядові вдалося організувати в адміністративно-автономічних громадах емігрантів з Європи.

Щоб перетворити авторитарну державу в громадську, є кілька способів. В засаді слід запропонувати красівій бюрократії не займатися навіть у вигляді «доручень» або «поряд» певними громадськими адміністративними справами. Поруч з цим треба дозволити громадам добувати собі потрібні ресурси, встановлювати свій бюджет під цілковитою власною відповідальністю, бо жодної спільнотної моралі не можна розвин

Наукова Конференція УВАН, присвячена пам'яті Юрія Клена

Праця чоргової наукової конференції літературознавчої та мовознавчої груп Української Вільної Академії Наук 7-9 листопада в Ашаффенбурзі була присвячена пам'яті видатного поета і вченого дійсного члена УВАН Юрія Клена.

Конференція відбувалася за програмою, що була намічена раніше, ще до звітки про смерть поета, а на самому початку конференції, по відкритті її заступником президента УВАН проф. Л. Білецьким, було прочитано дві доповіді про Ю. Клена.

Проф. Д. Чижевський в змістовний промові поділився своїми загадками про Ю. Клена, схарактеризувавши його як людину і вченого.

Перше знайомство Д. Чижевського з Ю. Кленом припало на 1918 рік. Було це в Києві на засіданні просесіонара проф. В. Перетца. Клен вдав тоді реферат книги марбурського проф. Ельстера «Принципи поетики». Дбайливо оброблений, цей реферат притяг увагу до молодого студента. Проф. Перетц запросив його познайомити студентів з цим рефератом в просесіонарі. Д. Чижевський яскраво описує рухливу житів постаті студента Клена. В двогодинній доповіді Клен подав цілком викінчений заокруглений виклад всього важливішого про принципи - наукової методології щодо вивчення формально-методичного боку поетичного твору, його мови і стилю.

Далі в доповіді траплялися випадкові зустрічі і побіжні розмови в університетських коридорах. 1914 рік, рік світової війни, приніс Кленові заслання на північ. До Києва він вернувся лише по революції 1917 року.

Роки заслання трохи змінили внутрішнє обличчя Клена. Доповідач побачив його меланхолійною, флегматичною, млявою людиною, що мало реагувала на зовнішні події.

Д. Чижевський оповідає, як в одному товаристві ввечорі, коли вже не горіло світло, хтось запропонував давати характеристики присутніх. Одна молода дівчина, сказала тоді про Клена — що це людина, зовнішній стиль якої не відповідає внутрішньому змісту. І це було дуже влучно. Під тихим, скромним виглядом цієї надзвичайної людини горів і клекотів великої сили вогонь. Велич його як поета розкрилася тепер для всіх, але як ученої його мало знають, а тим часом його заинтересовані і праця в науковій царині вражают так само глибину думки і великою ерудицією. Переход від поета до вченого становлять переклади Ю. Клена. Про це докладно розповідає Д. Чижевський: «Одного разу несподівано я одержав у Галле листа від Ю. Клена, після якихось 12 років, як ми не бачилися. Він приїхав то-

ді, р. 1931, в Німеччину, де мав родичів, з якими його батьки підтримували зв'язки — приїхав, подолавши багато труднощів, втративши свою книгохідність. Тут почалися для Клена нові труднощі. Він побував у відомого славіста проф. Фасмера в Берліні, але для нього не знайшлося посади. Тоді він вийшов на південь Німеччини. В цей час звільнився лекторат в Мюнхенському університеті, і Д. Чижевський, тоді проф. німецького університету в Галле, рекомендував Ю. Клену мюнхенському професорові К. Гансу Майнерові, збиваючи тим кандидатуру якогось росіяніна. Д. Чижевський одвідував Клена в Мюнхені, Ю. Клен приїздив до нього в Галле. Доповідач ділиться загадками про змістовні розмови під час прогулянок до лісу в Мюнхені, розмов в Галле тощо. Вони торкалися наукової праці поета. Тут знову виявлялася та розбіжність зовнішнього вигляду і внутрішнього змісту: він працював ніби дуже мляво, ніби нічого з цього не виходило, він підходив до теми в різних напрямках. Але потім несподівано все вирівнювалось і кінчалося своєрідною трактовкою, оригінальним підходом і глибоким обґрунтуванням висновків. Клен розпочав тоді працю над «Словом о Полку Ігоревім». Новина цієї праці була в вивчені взаємовідносин між скандинавським епосом і «Словом». Зібрани матеріали перевезені були до Праги, але, захоплений іншими темами, Клен далі не працював над нею і лишив її незавершеною в Празі. За своїм університетським фахом Клен був романо-германістом, сполучення, якого не визнають західні університети. Але Клен був справжнім поліглотом, і тематика його наукових заинтересованів показує дійсно разочу різноманітність. Нова тема, що зацікавила його, була пов'язана з лекторською роботою в Мюнхені, де він викладав російську мову. Клен почав тоді свої студії над Леонідом Андреєвим, російським символістом. Л. Андреев — витвір неоромантичної епохи, явище однакове з явищем Габріеля д'Анунціо в італійській літературі. Влучними засобами вони обідвали утворюють ілюзії якоїсь духовної глибини, якої в іх творах немає. Д. Чижевський радив Кленові покинути цю тему, але те, що вийшло, — було цікаве. Це був зразковий дослід над літмотивами творів Л. Андреєва. Студії над Л. Андреєвим Клен поповнив ще статтею про Л. Андреєва і Ніцше. Трохи пізніше треба одмітити працю Клена над поглибленим його студії про переклади. Він починав тут від перекладів Гайне і Вергарна. Глибоке розуміння до тонкощів кожного з цих поетів, тонкий гумор, з яким Клен підкреслював невдачі при нівідовідному перекладанні окремих місць, ішли поруч із зразковою постівкою питання про те, як саме треба віддавати чужомовного поета рідною мо-

вою. Інтересно, що студія про українські переклади Гайне з'явилася в друку вже тоді, коли Гайне був заборонений в Німеччині. Проф. Фасмер в своєму журнальному знайшов для них захисний титул: «Чужа література в українському убранні». В останні роки Клен займається дуже цікавою темою: «Шекспір у слов'янських народів». Проблема, яку висвітлював тут Клен — це вивчення тих посередніх вільшив, що пов'язувались з Шекспіром, коли він приходив до слов'янського читача не з безпосередньої дії англійського оригіналу, а в перекладах німецьких, французьких та інших. Проблема ця зводилась до вивчення посередництва іншої чужоземної культури між Шекспіром і російським, чеським та іншим слов'янським читачем.

До наукового доробку Кленового треба заражувати і літературно-критичні статті його, що завжді відзначалися глибиною і принциповим з методологічного боку підходом. Свою доповідь Д. Чижевський закінчив словами, що важке зовнішнє існування поета-вченого, його вічні скитання і важкі умови не відбилися від'ємно на його творчості і науковій, і поетичній.

«Каравели» були для нього символом національного життя. Стреміння до невідомих обріїв було його настроєм протягом довших років. Цей бік творчості Ю. Клена розкрив перед автоторією членів УВАН і численних гостей Юрій Шерех в доповіді про Клена як поета. Що насамперед вражає в Кленові, як поетові — це довгий ліабораторний період. Клен виступив на поетичному полі вже немолодою людиною. Зустрічі з М. Зеровим з друзями Зерова пробудили в ньому поета, але в ті роки Клен дас багато перекладів, віршових і прозових, редактує переклади і не виступає як оригінальний поет. Клен був таким майстром перекладу, що навряд чи можна було б назвати когось іншого, хто б перевищив його. Останній переклад Штравсової новелі «Шал» в 3-ї книзі «Літавр» — це справжній тріумф Клена — перекладача, справжнє чудо перекладної майстерності. До оригінальних творів Клен прийшов уже закордоном. «Прокляти роки» прозвучали, як прощання Клена з батьківщиною. Найсильніші картини ті, де поєт в сконцентрованих образах відтворив советську дійсність, з якою сам він розірвав, але яка тяжить над Україною. Шерех наводить уривки про тюремні переживання, про голодне місто.

В «Каравелах» Клен виявив себе поетом високої і мужньої потужності і цирої романтики. Він оперував тут яскравими фабричними і опуклими образами. Мотиви «Проклятих років» набувають особливогозвучання в розділі «Каравел» — «У Першовзаного на горах». У Клена тут не поза сторон-

нього глядча, а живий біль, живий гнів. В «Каравелах» знаходимо типове для романтики нагромадження пекельних мук, гіперболізацію. Поет шукає не внутрішньої Гармонії, а еманації своєї духової енергії. Мета ліричного героя — все здобути, все опанувати, конкістадорство, завойовництво, але і творчість і праця. З такої концепції героя випливає оптимістичний тонус у поезії Клена. Філософія поезії Клена — це філософія прозрівання прихованої сутності речей.

Остання велика епопея Клена «Попіл імперії» лишилась недописаною і сучасникам відома покищо в більших чи менших уривках. Це колосальний калейдоскоп образів герой, історичних персонажів, що в трагічному аспекті, або в комічному танці проходять перед нашими очима. Гострими і гіркими рисами змальовано два пекла: советське і німецьке. Поза тим і образ України в її ставанні й виростанні. Ще поза тим — море образів змінних ритмів. А в основі лежить сила філософії прозрівання сущності у явищах і подіях.

Нарешті, як прозаїк Клен виявив своє оригінальне обличчя в 4-х оповіданнях (з них лише одне надруковане в «Літаврах»). Вони йдуть в розріз з прозою наших днів і спираються на старі традиції (можливо, від Кляйста — поєднання дійсності і фантазії). Прозові твори Клена характерні складною розбудованою сюжету і мають незаперечне філософське підґрунтя. Клен — прозаїк лише народився і, оцінюючи втрату Клена, ми не знаємо, що б він ще подарував нам в галузі прози. Клен вмер на шляху як подорожній мандрівник, і поезія Клена допоможе Україні ії своїм шляхом у віки.

* * *

Решта доповідей, запланованих ще раніше для цієї конференції, торкалася — мовознавчих питань (проф. П. Ковалева) або питань топоніміки (доповіді Я. Рудницького, А. Животка, В. Січинського). В літературо-знатчай частині були доповіді проф. Л. Білецького «1901 рік в житті Лесі Українки» (про незнану її любов) і проф. Д. Чижевського: «Культурно-історичні епохи»; проф. Ю. Шереха «Михайло Петренко-поет»; проф. В. Петрова «Чорна Рада» Куліша; проф. П. Петренка «Творчість М. Вовчка» та розділ з більшої праці про Хвильового — «Молоді роки Миколи Хвильового»; проф. В. Державина «Микола Зеров». Проф. П. Зайцев поділився своїми надзвичайно цінними й майстерно виголошеними спогадами про Миколу Зерова. Засідання конференції притягли велику кількість слухачів, які реагували своїми виступами на твердження доповідачів, а проф. Зайцеву за близьку виступ зі спогадами зробили справжньою овациєю.

В. П.

який характеризує і американців, не досягає на Сході того ступня, де індивідуалізм обмежений майже непоборим: заборонами традиції, релігії та моралі. Східні країни, уникнувши впливу рационалізму вже з непам'ятних часів, були грунтом особливою придатністю для уніформізації, умів і первісної покірливості. На Сході створилася особлива спільнотна мораль.

Народи азійсько-московського світу мають дуже однomanітні громадські думки, визначувані іраціональними чинниками, які використовують володарі. Народні маси, мало захоплені індивідуалізмом, не почувають потреби особистих політичних свобод і не вимагають права контролю ведення громадських справ. Вони привычні охоче піддаватися будь-якому авторитарному урядові, навіть деспотичному, й підносяться до політичної активності лише тоді, коли їм здається, що загрожена сама суть їх вірувань.

Щодо росіян А. Гассер зазначає, що в афективному й психічному житті вони як нація зберегли силну темпераментну едність, там у минулому провідна верства не зазнала впливу, міцанського рационалізму. А. Гассер покликався на Вальтера Шубартса, який в своїй книзі «Европа й східня душа», що вийшла 1935 року в Люцерні писав: «Росіянин не відчуває світ, починаючи від «я» або від «ти», але від «ми». Не все, що пише А. Гассер про росіян вірне, але він правильно вказує причину створення в 1918 р. «залишної завіси» між ССР і Західом: це страх, що в московському народі може прокинутися індивідуалізм західного типу. Дякуючи

циї завісі Сталінові вдалося держати в покорі московський народ.

Автор висловлює цікові думки про «марксизм». Він відрізняє два комунізми: один марксистський, другий — не марксистський. Він зазначає, що не-марксистський комунізм 19 століття й «апархізм», який з нього виліває, часто показували себе прихильними до свободи громади. «Відомо, — пише А. Гассер, — що в 1871 році повстання «Комуни» намагалось перетворити Францію у федерацію, спілку автономних громад.

Соціалістична доктрина, що запанувала незабаром після 1847 року, тобто доктрина марксистська, не скопіла всієї ваги комунальної свободи. Карл Маркс, правда, не відкликав ідеї взаємодопомогої адміністративної автономії в площині політичній, а в площині економічній. Він, навпаки думав, що майбутня «перемога соціальної економії» сама по собі приведе до «скасування держави» й цим сприятиме створенню «світу самоврядування», проголошеного попередніми соціалістичними теоретиками. Однак, за Марком, поки траєв клясове панування капіталізму, всяка боротьба за децентралізацію держави й господарства зайва.

А. Гассер вважає, що доктрина клясової боротьби — філософський продукт авторитарних держав, який не знає громадської волі. Вона поширилась в авторитарних державах. Зовсім інакше в комуналістичних державах. В світі громадської свободи й адміністративної засади координації і найгостріша маєткова нерівність ніколи не потягне за собою скасування унітарної спільнот-

ному житті двох останніх систем організації адміністрації, й приходить до висновку, що західні нації, культура яких перейнята індивідуалізмом, можуть здійснити суспільну справедливість лише через громадську свободу. Тому демократії децентралізовані не суть величезну відповідальність перед рештою світу.

З авторитарним адміністративним принципом найтісніше пов'язані мілітаризм. Протилежність «держава сили — держава взаємодопомоги» буде розв'язана усуненням тих або тих. Як це стається, А. Гассер не каже ясно: він обмежується тим, що вважає переважаннями тих, що несуть з собою ідею людства й людянності, бо той, х

За оздоровлення

Цими днями довелось мені відвідати український табір ім. Лисенка в Ганновері. Навколо цього табору кружляють всілякі чутки, що його опанували «власні», на спілку з білорусами, і т. п.

«Наше Життя» вмістило статтю Ф. Блатного «В ім'я правди (див. «Н. Ж.» з 13.10.ц.р.) про наш найбільший в англійській зоні табір і його життя.

Пізніше (в ч. 44) вміщено спростування «Зонального КУКу» — тепер подаємо власні спостереження.

Мені довелось розмовляти з офіцером — резидентом майором А. В. Кербі, з представниками управи табору і вести обширні розмови з опозицією. Крім того я мав повну вільності у своїх рухах та мав розмови з тaborovиками. Все це діло матеріал для статті.

Насамперед загальне враження. Табір розташовано у величезних касарнях, дуже знищених бомбуванням. Чотири тисячі мешканців розташовано у відреставрованих будинках. Табір вичищено побудовано багато нових стін, всі вікна і багато нових рам знову встановлено, прогладено тисячі метрів газопроводів, кожчий кусок землі оброблено і насаджено городиною і т. п. Все це зроблено силами самих тaborovиків під керівництвом інж. Барвінського, техн. референта та інж. Сильвиненка-референта праці. Крім того табір ім. Лисенка дав додатковий найбільший контингент наших людей на працю, зокрема в Англію.

Не диво, що це викликало цілковите вдоволення і прихильність представників англійської окупаційної влади. Я мав розмову з майором А. В. Кербі. Про табір, його населення і керівництво майор Кербі говорив з найбільшою хвалою. Він симпатизує українцям, хоче їм допомоги, тому відмовився від підвищення по службі, щоб тільки залишились разом з тaborovиками.

І справді, за час урядування майора Кербі (останнього пів року) табір дістав більше близько, одягу і обуви ніж за весь час дотеперішнього свого існування. За це майор А. В. Кербі користується великою популярністю і любов'ю всього населення.

В таборі заведено «суботники»: тобто в суботу пополудні збирася все населення (мужчини) і переводять чистку в таборі. А «чистити» табір у Ганновері, це не значить тільки його замести: тут є багато ям, які треба засипати; треба відгородити вулицю від садиб, городів, тощо; поправити хідники і т. д.

В таборі є гімназія, середня технічна школа, народна, дитячий садок і т. п. Але про це не треба й говорити: де тільки скучаться українці, там обов'язково і то в першу чергу виникають школи. Цю любов українців до освіти запримітили і належно оцінили чужинці.

В місцевому тaborovому театрі відбувається у тому тижні концерт з приводу 35-річчя з дня смерти Миколи Лисенка-патрона табору, а також одна доповідь про Марокко. Отже, і культурне життя іде своїм темпом.

Очевидно культурно-світню працю між тaborovиками можна було б значно поглибити й помирити, але для цього треба насамперед, щоб усі місцеві інтелігентія об'єдналась, створила відповідний план дій, та сукупно, збрінними зусиллями, переводила його в життя. А треба ствердити, що в таборах англійської зони є взагалі обмаль інтелігентії, без порівняння менше, ніж в таборах американської зони.

Отож і те невелике гроно інтелігентії, що розсварене та з правдиво українською впертістю не хоче поступитися ані на міліметр від своїх «засад».

Воює за «українськість» табору в Ганновері, а й руки не прикладе хоч би, наприклад, для того, щоб привернути українськість правдиво українському, але опанованому «нафанаїловцям» (росіянам), табору Фішбек, де є до 85% українців. Як це могло статися? Сьогодні, коли вже по наших таборах поволі привертають правопорядок, про це можна голосно сказати: до недавна в деяких наших таборах панував терор і люди були раді, що їх бойдя не били, хоч і звали «малоросами». А зрештою, хіба тільки росіяни звуть українців «малоросами»? Хіба мало є таких, що на словах розпинаються за соборність, а на ділі про українців з Великої України не мають іншого імення, як «скідняк», «колхозник», «малорос» або «комуніст» і т. д. Та про це годі. Шкідливу діяльність цих «урапатріотів» ще належно оцінити історія нашої еміграції...

Ідеється про те, щоб конкретно в Ганноверських умовиах інтелігентії з підстягом більшості і т. зв. опозиції — об'єдналися для культурної праці. Живуть же там наші люди під англійським політичним небом. Отож треба б від англійців і вчитися. А в Англії є так, що

коли на виборах переможуть консерватори, то лідер скажім, лейбористів переможі іде з своїми поздоровленнями до лідера переможців. І навпаки.

В таборі ім. Лисенка слід би було, нам здається, завести теж бойдя приблизно такі звичаї. На жаль, в Ганновері панують відносини, (не у гнів будь сказано) не зовсім нормальні. Із багатьох прикладів наведу один. Є в Ганноверському таборі філія одного неполітичного майже фахового товариства. Управа цієї філії є в опозиції до теперішньої управи табору. Два з членів цього товариства, старі емігранти, активно співпрацювали з управою табору і за це були... виключені з товариства. Пізніше

один із них перейшов в лави опозиції, і йому вернули членство, а другий лишився вірним сучасній управі, а тому й досі є поза межами цього товариства. Ім'я цього товариства не називаю, але додам, що статут цього товариства дає право всім українцям певного фаху, чи категорії належати до цього товариства, а обійтися Головною Управою пояснює своїм низовим клітицам, щоб під поняттям «українців» розуміли всіх людей українського походження.

Але треба перекинути міст через ту прірву, яка сталася у психіці. Кажемо перекинути міст, бо засипатимуть «Зброч» майбутні покоління. Але, щоб це уможливити нашим нащадкам мусимо самі порозумітися і той міст побудувати.

Віримо, що так станеться. **П. Котович**

українського народу як наукова проблема».

Передбачено дальші виклади українських і чужинецьких науковців кожної п'ятниці ввечері в домівці місцевого УКК.

Велика кількість привізних на викладах як теж і високий рівень дискусії після них свідчить про потребу таких викладів в Гайдельберзькому університетському центрі, що сьогодні налічує вже близько 100 українських науковців та студентів.

Заклик

Звертаюся до тих українців, що за своє життя під московсько-більшовицьким караулом мали нещастя (і то тільки тому, що були українцями) зазнати в совєтському «райо» примусової, катаржної праці.

До Вас, земляки-«примусовці», що скуштували концентраційних московських тaborів, звертаюся з цим коротким словом:

— В Америці, в світовому уряді — ОН, перед представниками сливів всіх держав світу Вишнівський виголосив свій прокурорський присуд авторам книги — «Примусова праця в Советському Союзі». Він сказав:

— «Вони — або цілковиті ідоти, або патентовані гангстери пера й розбійники».

А самій книзі дав таку «характеристику»:

— «Вона зовсім неправдива і є збиранниною різного роду брехні та нісенітниць...

За ці слова автори згаданої книги потягли советського прокурора до відповідальності. Але потягли до відповідальності не перед «тройкою», а таки перед справжнім, присудом американським судом.

Ми знаємо, як п. Вишнівський понад 20 років балакав на советських «судах». Тому нас це може не цікавити його саме оборона. Нам, українцям, важливо підсилити позов-наступ авторів книги новими, незнаними ще фактами нашої примусової праці.

Тимто я й звертаюся до тих, що карались на примусовій праці в ССР:

— Земляки! Опішіть, як уміте, по-простому, широ, і найправдивіше свою примусову катаржу в концентраційному «райо». І описі ті перешліть на адресу редакції «Нью-Йорк Геральд Трібюн» для адвоката авторів книги «Примусова праця в ССР».

Ваші листи перекладуть там англійською мовою, подадуть судові. Таких листів може набратися від вас багато тисяч!

Тож в ім'я закатованої й розстріляної в ССР нашої української правди прошу вас писати всі для американського суду своєї катаржні переживання. Голосіться, як свідки, про примусову катаржу працю в ССР. Пишіть широ зазначенням своєї сучасної адреси. Годі вже нам жити по-заячому! Відкиньмо нарешті боягутство! Хай світ знає за наші муки! Хай знає за муки мільйонів українських мучеників, що склали свої кістки на біломорських каналах, колімах, уралах, оловках. А в першу чергу хай «знають правду західні приятели й пропагатори комуністичного дурисвітства!

Олександр Наріжний.

Редакція «Наше Життя» прилучається до цього заклику. Простіше буде посыкати матеріали на адресу редакції «Наше Життя», а вона має спосіб скоро переслати їх в Америку авторам книги про советську катаржу. Це відомі соціал-демократи Д. Далі і Б. Ніколаєвський.

Ред. «Н. Ж.»

Культурна хроніка

«Український - Квартальник»

Остання, 3-я книжка «Українського Квартальника» за 1946 рік (Нью-Йорк), принесла низку цінних статей, зокрема статтю проф. К. Маннінга «Українці і 1848 рік», та проф. Дж. Сімпсона «Петро Могила». Стаття проф. Чубатого присвячена початкам російської історії. Економічні справи трактують стаття проф. Т. С. «Україна в економіці ССР». «Проф. І. Мірчук вмісті тут статтю „Основні риси українського народу“». Стаття К. Айдрусишина «Український театр як політичний фактор» та ще деякі дрібні статті вичерпують зміст цієї книжки, «Квартальник», в кінці якої подано кілька рецензій на нові історичні книжки й замітки про «україніку» в американських та інших публікаціях.

Бібліотека і Музей у Вінніпегу

Осередок української культури у Вінніпегу (Канада) заклав музей —, щоб в ньому зібрати матеріали до історії наших часів. За минule літо музей і бібліотека при ньому поповнилися значною кількістю матеріалів, надісланих туди переважно з Європи. Книжки, газети, рукописи, окрім документів були надіслані до музею різними видав-

ництвами, редакціями та поодинокими особами. З найцінніших поступлень треба одмітити спадщину по Олександрові Кошиціві: його не друковані ще музичні твори, рукописи, особисті речі, різні видання нот, посмертна маска, бюст та інші речі.

Британська Енциклопедія про Україну.

В річнику на 1946 рік «Британської Енциклопедії» подаються статистичні дані про Україну і зазначається факт ліквідації греко-католицької церкви. В кінці статті про Україну сказано, що не тільки населення, а й деякі українські комуністичні діячі боряться проти московської централізації. Зріст української національної свідомості та змагань до незалежності, за словами річника, помічається після другої світової війни. Під проводом Нікіти Хрушчова, з дорученням московського Політбюро комуністичної партії, переведено чистку українських комуністів: і більше половини партійних провідників усунено та визнано, що центральний комітет партії на Україні не протиставиться «ворожій буржуазно-націоналістичній ідеології».

В 'Богословсько-Педагогічній Академії УАПЦ

Доповідь про основні філософсько-світоглядові концепції 19 і 20 ст. і християнські засади зробив студент В. Свишук. Підкресливши дисгармонію між сучасного високою технікою і низьким моральним станом людства, як наслідком занепаду людського духа, який не знайшов собі опертя в релігії, предоповіда зупинився на основних філософсько-світоглядових концепціях минулого і сучасного сторіччя та відзначив, що тепер людство, зайшовши в глухий кут, шукає виходу в християнстві. По багатьох країнах світу релігійний рух став великим державним чинником. Сучасна суть життя не може залежати від суспільної організації, бо суспільні форми є лише засіб, а не межа в наближенні до кращого життя, куди веде вічне прагнення до вдосконалення.

Цікавість і оригінальність тем, в опрацюванні яких брали участь і по-важні науковці і студенти, щойно притягнені до наукової праці, сприяли успіху засідання, що пройшло на високому діловому рівні.

Лінчевський.

«Академічні виклади» в Гайдельберзі

«Група Українських Науковців» при Українському Культурному Комітеті в Гайдельберзі зорганізувала як і в минулому році цикл «академічних викладів» на зимовий семестр 1947/48. В місяцях жовтні і листопаді ц. р. відбулися такі виклади:

Професор Левко Шрамченко

30 листопада минуло 70 років проф. Л. Шрамченкові. Народився він на Чернігівщині 1877 р. В Чернігові закінчив середню освіту, потім учився на юридичному факультеті Московського університету (1907). Рано почав брати участь у громадській та науковій праці (загальний перепис 1897 року, разом з проф. Ол. Русовим). 1906 року Л. Д. Шрамченко бере участь на першому з'їзді новозаснованої української радикально-демократичної партії (І. Шраг, Б. Грінченко і ін.). Участь Л. Д. Шрамченка в соціалістичному і загально-українському русі була причиною переслідувань його з боку української адміністрації. Він мусів покинути Україну і переїхав на службу на Кавказ, де працював при уряді намісника Закавказького краю в Тифлісі. Там він опублікував працю з статистики про «Норми оподаткування земель Кавказького краю» (1913 р.). Був вибраний членом «Закавказького відділу економічного товариства». З вибухом революції 1917 р. Л. Д. Шрамченко бере участь у політичній організації українців в Закавказзі, як член укр. партії соціалітів-революціонерів. 1918 р. в жовтні

закавказькі українські організації посилюють його до Національного Союзу, і Л. Д. Шрамченко бере активну участь у тодішніх революційних подіях. 1919 р. його призначено державним секретарем уряду Української Народної Республіки. Як член уряду він пережив боротьби на еміграції. Л. Д. Шрамченко він успіх і невдачі нашої визвольної обрано на доцента Української Господарської Академії в Подебрадах (1922 р.) пізніше на професора Українського Вільного Університету в Празі.

Його статистичні праці з демографії мають свою ціну в науці. Як педагог проф. Шрамченко підготував цілу школу українських статистиків. Як декан економічного відділу Укр. Технічно-Гospodarskого Інституту в Регенсбурзі та професор УВУ в Мюнхені проф. Шрамченко не припиняє своєї відповідальної праці.

Бажаємо шановному Ювілянтові багатьох літ для праці на добро українського народу і на розвиток української науки.

Редакція газ. «Наше Життя»

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Нам, українцям, не раз доводилося читати у Вашому справді демократичному часописі, що обороняє інтереси широких мас трудящого люду на еміграції та стоять на платформі встановлення і організації громадсько-політичного життя на справедливій соціальній основі, про знищенння прав українців по деяких таборах. Просимо не відмовити опублікувати в інтересах заведення правопорядку по таборах наші жалі, які вже до кісток нам допекли, може, хтось і нам допоможе.

Диктатура спекулянтів

В газетах демократичної преси чимало вже писалося про всікі зловживання в наших таборах, але це все краплі в порівнянні з морем того жаху й неподобства, що діється в таборі Мюнхен-Лайм. В цьому таборі переважно українці, є трохи літовців і трохи росіян. Ніякої виборної управи немає. Адміністрацію, комори і всі ключові становища обсадила група, що мала свій осідок в Карльсфельді. Директором табору був один американець, а пізніше при скороченні штатів УНРРА призначено директора із «своїх». Директор табору Нагірняк, керівник відділу Праці Сидорик Євген, бухгалтер Гусар, керівник харчового Відділу Штайнер. Це ті, що керують табором. Неодин раз чергові поліції затримували на брамі цілі авта з продуктами (шоколади, цигарки, хліб, консерви і т. д.), які вивозилися з табору (тих поліції, зрозуміло, вже в поліції немає); затримувано спекулянтів із скриньками шоколадів, яку зував п. Штайнер через спеціальніх «службовців» на чорний ринок. Всі ці недобробута спрітний директор і його «повірений в особливих справах» Юзич поладнівав досить справно. Щодня вся ця зграя спекулянтів пиячить, славлячи один одного за «подвиги». Особливо відомий п'яниця керівник Відділу Праці Сидорик Євген — день і ніч не просіхає, з грубою лайкою стрічає відвідувачів, що питаються про приїзд своїх цигарок чи хочуть по-ладнати якісь інші свої справи. Ми не говоримо вже про те, що мешканці табору жахливо і безсоромно обкрадають, — це вже звичайне явище. Але говорити тут про цю спекулянтську диктатуру, обкрадання, п'янство, спекуляцію величезних розмірів — не можна: це вважається підривом авторитету начальства (адміністрації).

В літку цього року організувалися комітети (з великим зусиллям): український, літовський і російський. Переїхану кількість мешканців репрезентує український комітет (на 1500 мешканців — 900 українців). Із представників національних комітетів створено міжнародний комітет.

Люди раділи. Та не так вони сталося. Ми, українці, вибрали в комітет людей нашого довір'я. Головою комітету був обраний колишній старшина УНР, учасник визвольних змагань, людина чесна і непідкупна. Очоливши комітет, він став вимагати від адміністрації права контролю над розподілом продуктів харчування, одягу і т. д. Та мистець з «непомильної» адміністрації поставили питання так, що укр. комітет мусів поступитися перед дирекцією. Голова комітету мусів відйти, а іншим членам комітету загрожено. «Ваша справа культурно-освітня; а все останнє — справа наша». Є чутки, що нашого голову комітету не забаром вивезуть з табору (за підрив

авторитету адміністрації). Останні члени комітету, замість оборонити права людей, сидять, склавши руки, бояться що робити.

І знову все тихо. А нам, людям, що щоденно працюють (це робітничий табір), від цього не легше. Ми не знаємо, до якої партії належать наші диктатори, але якщо є партія паскарів чи п'яниць то вони напевно мусять до неї належати (бо збувати автами продукти, то треба якоїсь організації чи партії).

В Мюнхені повно всіх комітетів, СХС, товариств, навколо повно газет, журналів, десятка ЦПУЕ (ми ніколи туди делегатів не вибрали), а в нас диктатура.

Хай котрася з укр. організацій чи установ це прочитає і допоможе нам ще жити по-людському.

Д. П.

Примітка редакції. Ми маємо ім'я, прізвище і адресу дописувача з Лайму

Але не можемо подати його прізвища, бо в разі оголошення його імені він буде відмінно виключений з табору.

Ще довго треба нам боротися за «свободу від страху». Апелюємо до ЦПУЕ!

Вимагаємо негайно рішучого втурчання!

Ред. «Н. Ж.»

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прийміть від мене найглибше призnanня за статтю «Молодь і реалізм», а для її автора Гната Дядюренка моя пошана. Час уже скінчить у нас з усякими напів — або й безграмотними «політиками» в роді «Стефка і Ганки». Мали вони нераз, не двічі спромогу вивчитися якогось практичного звання, як слюсарства, механіки, кравеца, шевства тощо, але це вони прогайнували, зайняті довгі роки «високою політикою», на які вони так визнаються, як вовк на зорях! Здоровий реалізм нашої молоді з-над Дніпра, що, попри більшівський гніт, зберегла себе для нашої України, дає кращу запоруку її цінності праці для нашої батьківщини, як усякі неграмотні «політикування» Стефка і Ганк! Так хай вони спершу себе просвітять та навчаться якогось практичного звання, а політику заставлять тим, які мають для цього знання і кебсту!

Україна буде потребувати людей практичного знання, а не неграмотних «ушуканців» та «летючкарів». Як дев'ятирічні існують ще табори, в яких дають даром істі, забезпечують дах над головою, не пришумують до праці (а це найбільше лихо, яке впало на нашу робітничу молодь в таборах та велику її кількість здеморалізувало!), — так довго легко бавитися усякими дурніцями для різних «героїв — спід чорної звізді!» Але коли завтра табори перестануть існувати й треба буде стати віч-на-віч з реальною дійсністю, — власною працею заробити собі й своїй рідній прожиття, які вигляди матимуть тоді ці голосні «герої?» Хіба наймитами в чужинців стануть! Обвинувачую нашу інтелігенцію, (не всю, одні її частину) за те, що немає громадської відваги сказати відкрито цим неграмотіям, що досить цього їхнього «мудрування», бо воно не варте торбісічкі. Найвищий час скінчиться нам з страхом перед цими неграмотниками!!! Добре робите, коли у Вашому часописі відкрито пишете про ці справи, які на галицькому загумінку (відмінно від галицького терену) уже нерад відбувається на протязі подій після першої світової війни! Це товчення води у ступі повторюють ще й нині усякі «політики» типу «Стефка і Ганк!»

Хіба ж серед нашої еміграції немає людей, які мають кебету і знання вести політичний провід її, а «Стефків» та «Ганок» післати на практичні курси та вивчення грамоти!

Гризна, лайка, обмови, ба навіть доноси, ще й досі насущний хліб серед нашої еміграції! У світі шаленім летом котяться щораз то нові події, які мають надати майбутнє обличчя Європі, а в ній і нашій Україні! А наші люди, тупцяються на місці, у власному болоті! Чи же заливає нашого обличчя сором, коли знаємо, що такі маленькі балтійські народи, як лотиші, естонці та літвівці далеко краще поставили свої національні позиції у західно-європейських та американських народів, як ми? Ми з нагоди якогось національного свята чвимося десятками мільйонів власного народу, але перед світом' ми розбиті, розварена етнографічна маса, на яку мало хто зважає!..

Так найвищий час оздоровити ці відносини серед нашої еміграції, даючи у пресі місце належному висвітленню цих нездорових проявів! Ще не пізно на це, але час дуже наглитив!!!

З належною пошаною до Вас
Василь Камінецький

Шановна Редакція!

Прочитавши повідомлення про те, як чудово працює для української нації «бліскуче відокремлення», ми також хотимо розказать, як і нас в таборі Дінськельсьбіль вони турбується і опікується таборинами, мов малими дітьми. Ось скоро уже рік як виїхала директорка, її заступили наші брати з «бліскучого відокремлення», взялися пильно до праці, перебрали все до своїх рук. Люди думали, що тепер буде рай у таборі. Скільки українці, нема ні москалів, ні мельничків, ні УНР, всі свідомі своєї праці — бандерівці. Але помилились таборини. А як смаженулися, було вже пізно. Утворений комітет складається виключно з людей «вищої освіти», які сіли до праці більш для того, щоб назбирати коштів для виїзду за океан і жити там з того, що тут заощадять. Була організована таборова поліція, яка безпосередньо підпорядковувалася комітету і виконувала всі накази його.

Із спортивного та тіловиховного руху

«У здоровому тілі — здоровий дух, де сила, там воля вітає».

9. 10. в Авгсбурзі відбулися загальні збори членів Р. Ф. К., що об'єднавши в своїх рамках понад 3 тисяч активних українських спортсменів з усіх зон Німеччини.

На з'їзді звітували стара управа й контрольна комісія та вибрано нові органи.

Із звітів видно, що зусиллями активної групи ентузіастів фізичного виховання, яка увійшла до Р. Ф. К., вдалося, при співпраці з клюбами, впорядкувати велику групу наших спортсменів і дати структуру системі організації, але поки що лише спорту й легкоатлетики. На жаль, царина масової руханки вільноруч, з приладами та на приладах лишається ще нерозвиненою, славна традиція січового й сокільського руху ще не відновлена. Лишається позаду й туристика, хоч туристичних районів, не лише цікавих з погляду вивчення та орієнтації у природі й її красі, але й культурно-історичних, безліч.

Сконстатовано, що руханка у наших школах дуже відсталі від європейського рівня і що тут потрібні зміни. Не добре те, що руханково-спортивними товариствами охоплено лише малий відсоток молоді, зокрема наддніпрянської.

Люди тікали від терору і насильства, від московського ярма, від диктатури і... знов попали до неї, але уже до своєї рідної. І першим, що вони викинуло п. Івана Барана з кімнати, порахувавши ім'я ребра вибило «дурніці» з голови (як виправдовувалися п. п. Водославський і Федун). Другою їхною «роботою» було «лікування» п. Степури Андрія, старого 60 літнього чоловіка, якому так «масаж» зробили, що все тіло було у синях, а лицце напухло. Добрі лікарі добре знають свое діло, наче вчилася у Гітлерівській школі! Цими лікарями були п. п. Водославський і Королішин. Правда, навіщо писати це і виносити сміття з хати? Перетерпимо. Не зупиняючись на цьому наше правління діяло далі. Тут находити зими, треба розділити одяг, одержаний від американського червоно-гострого хреста. Зібрали комітет і почав обговорювати це важливу справу. В першу чергу дали керівному органові, який складається з 40 осіб на 400 таборян, а далі родичам, приятелям членам «бліскучого відокремлення», то їх симпатикам, а противникам не вистачило. Так іде від перемоги до перемоги — вперед до «Самостійної Української Держави» український табір, в місті Дінськельсьбіль!

Далі, в конституції нашої «держави» сказано: хто працює, той і одержує за працю плату. Але це на папері, а в дійсності так: працювали п. Бережний цілий місяць, дрова рубав, а коли пішов плату одержувати, то йому сказали. «Почекай!» Минув тиждень, знов пішов. Пан Бучинський сказав: «Нема!» Коли п. Бережний запротестував, то члени комітету (п. п. Жовнір